

milibånd og gensidige mulige forståelse, det vil også forbedre Grønlands muligheder for en selvåren økonomisk udvikling.

Kl. 16.10

En anden enkel forbedring, vi kunne foretage sammen, ville være at etablere en eller to efterskoler i Grønland med henblik på at føre danske og grønlandske unge mennesker i Grønland sammen i en fri og meningsfuld udveksling. De danske efterskoler tiltrækker mængder af grønlandske unge i disse år, så hvorfor ikke modsvare dette med tilsvarende skoler i Grønland, der kunne tiltrække danske unge? Det er i de unge år, de dybeste venskaber dannes, og den positive stemning mellem de unge vil kunne bære masser af god energi ind i fremtidens fællesskab.

Jeg tror, at hvis vi skal bevare et fælles rige i mange år fremover, er det i disse to retninger, vi skal tænke: For det første nye, overordnede initiativer, der uafhængigt af fortidens rammer kan danne et nyt og frugtbart fælles rige i stedet for det nu forældede og gølge rigsfællesskab, og for det andet nye, jordnære initiativer, der kan medvirke til at skabe den stemning mellem rigets borgere, som styrker respekten for følelserne og ønsket om fortsat samhørighed. Begge dele ligger i vores politiske hænder, både via finansloven og via alle de andre initiativer, vi har i gang, og vi skylder alle borgerne i riget at realisere lige præcis disse tanker.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg vil blot sige til hr. Lars-Emil Johansen, at jeg var glad for at høre, at hr. Lars-Emil Johansen mente, at det hastede med en nyordning for rigsfællesskabet, men jeg var lidt ked af at høre, at det skulle være et goldt rigsfællesskab. Sådan opfatter jeg det ikke.

Jeg hørte også hr. Lars-Emil Johansen sige, at det ikke kan afvente en grundlovsændring, og det var jeg egentlig glad for at høre. Det må jo betyde, at den Selvstyrekommission, som er nedsat, og som arbejder med at finde ud af det, må arbejde inden for grundlovens rammer, og at vi, der nu sidder i kommissionen, kan være enige om, at tingene skal have noget fart på. Var det korrekt forstået?

(Kort bemærkning).

Lars-Emil Johansen (SIU):

Ja, hr. Henrik Vestergaard har hørt rigtigt: Jeg sagde, at det ikke kan afvente en grundlovsæn-

dring, men det er ikke ensbetydende med at sige, at det er så det. Grundloven blev jo indført på en måde, der nu afdækkes i de to rapporter, som også er fremlagt for kommissionen, som var en lidet sympatisk og støtteværdig måde.

Det kan diskuteres, hvorvidt den måde, som grundloven blev implementeret på i Grønland, overhovedet er grundlovmedholdelig, og derfor synes jeg ikke, det er rimeligt at argumentere med en meget firkantet grundlovsfortolkning, når man har indført en grundlov på den måde, som nu er blevet afdækket. Jeg mener, at der skal hentes inspiration i andre lande, der efter min mening har et langt bedre forhold til deres tidligere kolonier og respekt for deres selvstændighed, og jeg vil gerne appellere til, at man afdækker de forhold i kommissionsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg er glad for, at hr. Lars-Emil Johansen siger, at det haster, og jeg vil gerne give håndslag på, at det vil vi godt være med til.

Nu er den rapport, der er fremlagt, jo et partsindlæg, kan man vel godt tillade sig at sige, men hvis man også i Selvstyrekommissionen finder frem til, at man kan vælge enten den fulde selvstændighed eller en forhandlet løsning, er der jo de muligheder, der skal være. At holde sig inden for grundloven er jo et krav, der også stilles til ministre, så jeg håber ikke, jeg hørte hr. Lars-Emil Johansen foreslå som folketingsmedlem, at der skal fremsættes nogle forslag til selvstyrelov, der ikke baserer sig på grundloven. Det tror jeg ikke er muligt.

Kl. 16.15

Et spørgsmål vedrørende finansloven, der jo afsætter 3,2 mia. kr. i bloktilskud til Grønland til nogle af de områder, som hjemmestyret har overtaget, bl.a. uddannelse. Er efterskole og universiteter ikke også noget, der ligger inden for bloktilskuddet, og som hjemmestyret, altså Landsting og landsstyre, kunne tage hånd om?

(Kort bemærkning).

Lars-Emil Johansen (SIU):

Til det sidste: Jo, og det skal da også være opfordring til den danske regering til sammen med den grønlandske regering at drøfte det som et muligt fællesprojekt.

Med hensyn til selvstændighed og den grundlov, der findes nu, er det jo sådan, at i henhold til de FN-præmisser, som afkoloniseringen fandt sted på, er Danmark som tidligere koloni-